

חינוך לערכים בהקשרים הוראתיים מגוונים

נאוה מסלובטי יעקב עירם

עורכים

זכרונות של... אולם... (2002)
במסגרת... אולם...
במסגרת... אולם...
אולם... אולם...

203 - 203

הוצאת רמות - אוניברסיטת תל-אביב

Values Education in Various Teaching Contexts

Edited by:

Nava Maslovaty Yaacov Iram

מערכת מדעית: רבקה גלובמן,
חנה יעז, אריה לוי,
מרדכי מירון,
שלמה קניאל

עריכה לשונית: נתן פרמינגר

הפקה: איה דראל
עיצוב עטיפה: נוטלסטודיו
סדר מחשב: רחל שמיר

מסת"ב: 1-341-274-965-ISBN

©

כל הזכויות שמורות להוצאת רמות - אוניברסיטת תל-אביב
רחוב חיים לבנון 32, תל-אביב.

אין להדפיס ללא אישור בכתב מהמוציאים כל חלק מהספר הזה, אין לייצר מחדש או להשתמש בו בכל צורה שהיא, אלקטרונית או מכנית, או באמצעים אחרים הידועים כיום או שיומצאו בעתיד, כולל צילום או הקלטה, או בכל סוג של מאגרי מידע.

יצא לאור בשנת תשס"ב-2002

השוואה בין העוצמה והמבנה של מערכת הערכים בקרב אוכלוסיית מתבגרים ילידי אתיופיה וילידי ישראל*

אליעזר שטרית נאווה מסלובטי

מטרות המחקר הן לתאר ולהשוות את התכנים והמבנה המרכיבים את מערכת הערכים של אוכלוסיות תלמידים מתבגרים, ילידי אתיופיה וילידי ישראל, הלומדים במוסדות חינוך פנימייתיים ויומיים.

הדילמה הבסיסית שכל המהגרים מעומתים עימה כמעט בכל תחומי החיים, ובמיוחד מתבגרים, היא הסוגיה של שימור מול שינוי. מהגרים מתבגרים ילידי אתיופיה בישראל מתמודדים עם הדילמה של שימור ערכי תרבותם ומורשתם לעומת הפנמה וקבלה של נורמות, ערכים ודרכי התנהגות של התרבות הישראלית.

רקע

קהילת יהודי אתיופיה הינה אחת הקהילות העתיקות שנותקו כליל מיתר קהילות ישראל, אך המשיכו לשמור על ייחודן היהודי על-אף הנתק המוחלט ולמרות הקשיים, הרציפות והבידוד שבהם היו נתונים במשך מאות ואלפי שנים. עד המאה התשע-עשרה היה מגע מועט בין הקהילה היהודית באתיופיה לבין יהודי העולם (Kaplan & Rosen, 1998), אך במפגש עם יהודים מקהילות אחרות היא נחשפה להשפעות על תרבותה, שהשתנתה ונעשתה דומה יותר לתרבותם של יתר קהילות היהודים.

קפלן ורוזן (Kaplan & Rosen, 1998) טוענים שיש להתייחס לתרבותם של יוצאי אתיופיה בישראל כאל תרבות שהתפתחה במאה העשרים, שכן תרבותם של יהודי אתיופיה בישראל שונה במהותה מתרבות "ביתא ישראל" באתיופיה. בניית הזהות של יוצאי אתיופיה בארץ נבנתה תוך כדי תהליך קליטתם בארץ, והיא שונה מהזהות שהיתה להם באתיופיה. ניתן להבין שינוי זה בתרבותם וזהותם, לדעת קפלן ורוזן (Kaplan & Rosen, 1998), כהמשך לשינוי שחל בתרבותם, מ"ביתא ישראל" המסורתית, דרך

* אנו מודים לפרופסור יעקב עירם ולקתדרה לחינוך לערכים, לסובלנות ולשלום ע"ש יוסף בורג ז"ל, בבית-הספר לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן, על תמיכתם בעריכת המחקר. נתוני העבודה לקוחים מעבודת מוסמך האוניברסיטה, שכתב המחבר הראשון (1999) בהנחיית המחברת השנייה, בנושא "הקשר בין הרקע האישי והמסגרת הלימודית לבין תחומי מוטיווציה של ערכים, ערכי הורים והתנהגות של מתבגרים יוצאי אתיופיה". העבודה נערכה בבית-הספר לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.